

AnletsBladet

NR 2

APRIL 2015

Ordföranden har ordet

Igår var det vårdag-jämning och ljuset och värmen är på väg tillbaka. Idag blev det dock en ordentlig rekyl med snöfall och kyla.

Vädret passade på så sätt bra för dagens aktivitet – Släktforskningens dag. Föreningen var liksom förra året inbjuden av Huddinge bibliotek för att uppmärksamma släktforskningens egen dag. Biblioteket hade marknadsfört vår aktivitet på ett bra sätt med lokala anslag såväl som annonsering i programblad och på sin hemsida.

Mats Johansson höll en inspirerande introduktion till släktforskning för 20-talet intresserade åhörare. Hälften av dessa fortsatte sedan till vårt öppna hus på bibliotekets "släktforskarhylla". Där tog våra forskarvärdar emot de nyfikna och frågvisa gästerna. Här fick besökarna hjälp att besvara sina egna personliga frågor. Det blev intensiva diskussioner runt datorerna där vi kunde hjälpa till med svar på många frågor. I en del fall lyckades vi dock inte, oftast då beroende på att den information man sökte inte fanns tillgänglig via nätet. Det är en 70 års sekretessgräns för publicering på nätet. I dessa fall fick vi rekommendera personen i fråga att ta direktkontakt med respektive arkivmyndighet. Det finns otroligt mycket information på nätet, men ändå är det bara en bråkdel avallt som finns i våra arkiv.

Jag undrar hur många nya medlemmar vi värvade idag! □

KE Gräns

Årsmötet 2015-03-18

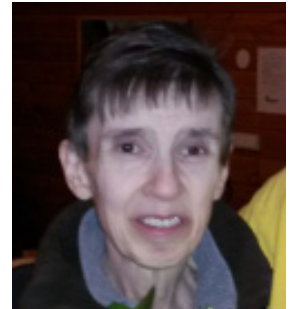
Tjugonio medlemmar var med på årsmötet den 18 mars 2015 i Broängsgården. Mötesordförande var Ingemar Lindström som ledde förhandlingarna på ett utmärkt sätt. Styrelsen fick ansvarsfrihet för det gångna året. Föreningens verksamhetsplan och budgetförslag godkändes av mötesdeltagarna. Efter förhandlingarna avtackades Jo Carina Wolff som avgick ur styrelsen. Hon ersattes av Charlotta Eskilson.

Därefter berättade Ingemar Holmsten om torp i Botkyrka.

Han själv, Björn Wennbeck och Roland Gustafsson ingår i studie-cirkeln som träffas på tisdagarna kl. 9-12 i Broängsgården. De går igenom torpen i Botkyrka och registrerar vilka personer som varit bosatta där från tidigt 1700-tal till modern tid. År 1885 fanns 123 torp i Tumba, Tullinge och Norsborg. Cirkeldeltagarna använder kyrkböcker, annan litteratur, kartor och fotografier för att ta reda på så mycket som möjligt om torpen. De är också ute och fotograferar platserna där torpen legat. En del av dessa foton visade Ingemar i ett fint bildspel. □

Text: Anita Karlsson

Foto: Ingemar Lindström

Jo Carina Wolff

Charlotta Eskilson

Ingemar Holmsten

**Du glömmer väl inte att gå in på vår hemsida: botvid.org?
Mycket nytt och intressant att läsa!**

Ansv.utgivare: Carin Johansson, Fagerlidsvägen 3, 146 30 Tullinge. tel. 08-778 02 51
Redaktion: Arne Mattsson, Björkvändan 6, 147 33 Tumba. Tel. 08-530 371 16
Monica Andersson, Storskiftesväg. 53, 145 60 Norsborg. tel. 08-531 779 11
Carin Johansson, Fagerlidsvägen 3, 146 30 Tullinge. tel. 08-778 02 51

Hemsida: www.botvid.org

Våra arrangemang sker i samarbete med

 **Studieförbundet
Vuxenskolan**

Hemsida: www.sv.se/sv/

FöreningsInfo

BOTVIDSBYGDENS
SLÄKTFORSKARFÖRENING

Föreningens adress

Botvidsbygdens Släktforskarförening
c/o Anita Karlsson, Grytstigen 80
147 52 Tumba. Tel. 08-530 333 10,
mobiltn. 070-331 0916

Hemsida: www.botvid.org

Webbmaster: Mats Johansson, 6082396

Styrelsen (riktnr. 08)

Ordf. Karl Erik Gräns, 070-666 4633
V.ordf. Carin Johansson, 778 02 51
Sekr: Anita Karlsson, 530 333 10
Kassör: Inger Feldhofer tel. 778 23 51
Klubbmäst. Arne Mattsson, 530 37116
Ledamot Charlotta Eskilson, 778 9814
Ledamot: Inge Andersson, 531 77911
Suppl. Mats Johansson, 608 2396

AnletsBladet

Ansv.utg. Carin Johansson, 778 02 51
E-post: carin@medicalservice.se
Red. Arne Mattsson, tel. 530 371 16
E-post: armatt@telia.com
Monica Andersson, 531 77911
E-post: monica.andersson@storskiftet.se

Avgifter

Årsavgiften erläggs senast 1 mars.
Medlemsavgift 2015: 200:-
Famijemedlem: 50:-
Plusgiro: 419 06 23-1

Om du flyttar...

Anmäl din nya adress till:
Inger Feldhofer tel. 778 23 51
E-post: inger@feldhofer.se

Styrelsen informerar

Styrelsemöten

Vårens sista styrelsemöte kommer att hållas onsdagen den 27/5.

Medlemsträffar

Vårens medlemsträffar blir den 19-20/4 (släktforskar kryssning) samt 20/5. Läs mer under kalendarium på sid. 3.

AnletsBladet

söker medförfattare

Snart är det dags för nästa AnletsBlad och till dess behöver vi material. Artiklar, korta eller långa, smånotiser s.k "fynd" under forskningen m.m. Vassa pennan och skriv - tidningen är till för Dig!

Redaktörerna

Forskarrummets öppettider

Följande onsdagar under våren 2015 är forskarrummet i Broängsgården, Falkvägen 42, Tumba öppet.

15 april (18-21) 29 april (13-17)
6 maj (18-21) 27 maj (13-17)
2 sep (13-17) 9 sep (13-17)

Att skriva en släktbok

Text: Anita Karlsson

Frilansjournalisten och författaren Åsa Johansson berättade för 41 intresserade deltagare den 18 februari 2015 om boken hon skrivit om sin farfar. Boken som heter "Ett hundraåttåringen som stannade kvar" bygger på de många samtal som ägde rum mellan hennes far och farfar. Åsa inleder sin bok med att berätta om födelsedagsfirandet då farfar fyllde 100 år.

Hur börjar man skriva en släktbok

- Välj ut en händelse (scen) som du kan utgå ifrån. Det kan vara ett foto, en plats, ett citat.

- En anekdot eller skröna kan också vara en utgångspunkt för din text.

- Ett foto på en riktig släkträff kan vara början på en historia. Kanske kan du skriva om en fiktiv släkträff som kunde ha inträffat för mer än hundra år sedan.

- Vem du ska skriva för? Ska läsarna vara dina barn, alla släktingar eller läsare i allmänhet?

- Vill du skriva en faktabok utifrån din släktforskning och de resultat du funnit eller vill du koncentrera dig på några förfäder och fritt berätta om deras liv?

- Väljer du att skriva om en person som levde förr, nämn även historiska personer och platser som anknyter. Utgå ev. från en karta och ta med olika platser som personen besökt.

- Vad vill du lyfta fram, vad vill du ta med i boken och vad vill du inte ta med? Skulle personen du skriver om vilja att du berättar om känsliga saker som hänt?

Hur beskriver man en människa?

Gestalta personen genom att berätta om t.ex. ett bullrigt kroppsspråk, något personen ofta brukade säga eller något som den alltid hade på sig, t.ex. stora stövlar. Använd gärna klyschor som "smultron-

Kassören meddelar...

Nya medlemmar:

Sedan manusstoppet för AnletsBladet nr. 1/2015 har föreningen fått 3 nya medlemmar som hälsas hjärtligt välkomna.

Allan Andersson Grödinge

Ann Erhard Norsborg

Marianne Degerman Hägersten

röda läppar" och han kom in med "rödbrusig hy" m.m.

- Tänk inte så mycket innan du börjar skriva. Bara skriv. Senare kan du ändra, skriva om, lägga till eller ta bort.

- Ingressen i en bok ska fånga läsaren, så att man vill läsa vidare och få reda på mer. Du kan ställa frågor i början som "Jag fick aldrig följa med farfar och fiska".

Om man har valt att skriva om en person som levde förr, så kan man även berätta om vad som historiskt skedde runt den personen. Man kan utgå från en karta och ta med olika platser som personen besökt. Anknyt gärna till kända personer på olika sätt.

- Det kan vara svårt att begränsa sig när materialet blivit stort. Fundera då på vilken historia du vill följa. Rensa i ditt material och spara det utrensade på annat ställe i din dator. Kanske kan det komma till användning vid ett senare tillfälle. Skriv personligt men inte privat.

Hur ska man avsluta en bok?

Har du skrivit om en person i kronologisk ordning, från födelse till död, är ju avslutningen given. Om din berättelse börjar med en fråga, så kan du avsluta med att besvara den eller ställa frågan om igen. Man behöver inte avsluta med en knorr. □

Vi frågar...

Carin Johansson

Ingemar Lindström

Varför började du släktforska?

Man sade att det fanns valloner i släkten och det skulle jag ta reda på när jag blev pensionär. "Börja nu" sade min make och det gjorde jag. Det är några år sedan nu.

Vad har du gjort för fynd?

Jag letar efter en mördare. En av mina anor blev ihjälslagen i sitt hem 1845. Av vem? Jag har letat i domböcker men ännu har jag inte hittat några spår. Sökandet fortsätter.

Några valloner har jag inte hittat.

Varför började du släktforska?

Min pappa började med att registrera släktingar från en känd gren av vår släkt, Kolmodin, på Gotland. Sedan jobbade jag vidare.

Vilka fynd har du gjort?

Jag har hittat för mig tidigare okända sysslingar i USA och vi har besökt varandra både i USA och i Sverige. Jag har även funnit en koppling till kungahuset. Min farfars far var kung, Karl XV. Jag söker dokument som styrker detta. □

Text och foto: Monica Andersson

Från en nybörjares perspektiv

Text: Gunnel Nilsson

Några rader om mina stapplande steg under den första tiden i släktforskningens "klor".

Det började med ett besök på Hudinge bibliotek våren 2013 där föreningen hade informationsdag. Blev medlem i föreningen ganska snart efter det och därmed en rätt flitig besökare i det eminenta forskarummet. Många bra dataprogram, mycket litteratur och att där alltid finns någon kunnig medlem till nybörjarens hjälp.

Mina tankar när jag började var att jag vill veta mer om min far och hans liv som barn/ungdom. Han avled 1980 och jag vet inte så mycket om hans barndom (född 1908 "uä" och fader okänd)

Deltog i en studiecirkel ledd av Karl Erik i programmet Min släkt och släktforskningens grunder. Har också varit med i Anitas cirkel i att läsa gammal handstil, och man kan konstatera som i allt annat att övning ger färdighet, men det gäller att hålla det levande....

Min släktforskning bedrivs än så

länge lite sporadiskt, ibland blir det flera dagar i veckan, sedan kan det bli uppehåll i flera månader. I synnerhet vår/sommartid då trädgården hellre pockar på uppmärksamhet. Det är en mera kroppslig terapi!

Jag kan konstatera att man "fastnar" både i det ena och andra:

- Tidsmässigt – tiden försvinner i ett nafs när man sitter och bläddrar, fram och tillbaka, sida upp och sida ned, hoppsan nu hade det gått 3 timmar.....i Arkiv digital m.m.

- Spåren av en människa kan "gå upp i rök" – arkiven har brunnit eller förkommit på annat sätt.

- Ett problem som jag stött på är likalydande namn – i mitt fall Matts Mattsson i tre led och dessutom en namne i samma "by" som också förekom i flera led....

- Sidospåren blir många, kan vara svårt att hålla sig på rätt spår, OJ vad mycket annan information jag hittade på det här stället, men det var ju egentligen inte det jag skulle söka efter.

KALENDARIUM

Möteslokal: Broängsgården, Falkvägen 42, Tumba. Buss 715 avgår från Tumba C och stannar utanför lokalen.

19-20/4 Släktforskarkryssning

DIS-Filbyter inbjuder till en temakryssning om släktforskning på Silja Lines fartyg Galaxy. Under resan får du chans att lyssna på flera intressanta föredrag och träffa olika utställare. Vi i Botvidsbygdens Släktforskarförening kommer också att ställa upp med ett "Öppet hus" framför allt för medlemmar i föreningen.

Du som är intresserad boka själv resan hos Silja Line med bokningskoden "SLÄKT". Som vanligt är det först till kvarn som gäller. Se även information på vår hemsida. Om du har några funderingar är du välkommen att höra av dig till Carin eller Inger.

20/5 kl. 19.00 Medlemsträff Släktforskning i framtiden

Ordföranden i Sveriges Släktforskarförbund, Erland Ringborg, kommer på besök. Han kommer att ge sina visioner om hur forskningen kommer att utvecklas och hur förbund och föreningar bör agera för att svara upp mot framtida behov.

Erland Ringborg har tidigare varit chef för Skolöverstyrelsen och senast för Svenska Institutet. Som pensionär har Erland bland annat varit ordförande för Genealogiska Föreningen.

Kaffe serveras från kl 18.30.

Entré: 20:-. Icke medlemmar 40:- □

- Måste nog göra som Carin sa sist, koncentrera mig på EN person och följa den hela vägen – sätt på "skyglapparna" och håll fokus (på den personen),
- Gapa inte över för mycket – ta en sak/person i taget....

Överraskande fynd för mig hittills är: 2 okända bröder till min far (visserligen döda i ganska unga år).

6 okända syskon till min farmor, i släkten kände vi bara till en tvillingssystem, att min morfars far var soldat (vid Upplands regemente 1846-73).

Det kommer väl att bli mer "kött på benen" vad det lider. Det roliga är inte att komma så långt bak i tiden som möjligt utan att få mer kunskap om personerna och deras liv. □

Början till slutet för Tullinge skogs- och jordbruk

Sammandrag: Monica Andersson

Förändringarna blev stora när den enkelspåriga järnvägen 1859 delade Flemingsberg och Tullinge i ett nordligt och ett sydligt område. Vägsträckningen från Riksten och tingsvägen därifrån kom att ligga på västra sidan av berget, på nordsidan av Banslättsvägen, med skymd sikt åt öster, dvs från stockholmshållet.

Järnvägsstationen byggdes 1903 då västra stambanans dubbelspår drogs fram. Vid bygget ändrades tingsvägen från Riksten och en tunnel byggdes under järnvägen (vid nuvarande Flottiljvägen. Man sprängde även en tunnel genom det som kom att kallas Tunnelberget.

Jacob och Alice Tegnér var bosatta i Djursholm och därifrån tog Jacob Tegnér idén om ett nytt Djursholm i Tullinge. Endast personer med en årslön på minst 30 000 kr fick köpa tomter. Dessa var cirka ett tunnland stora, dvs cirka 5 000 kvadratmeter.

Den 13 februari 1943 brann Tullinge Gårds huvudbyggnad (byggd på 1760-talet) ner till grunden. Branden började som en skorstensbrand och gick inte att släcka då allt var fruset och det var svårt att få upp vatten från Tullingesjön. Efter branden dämades bäcken upp till en branddamm med luckor öster om Gårdsvägen. Dammen finns ännu kvar.

Läs Lars-Gunnar Lindströms hela artikel på vår hemsida: www.botvid.org

Släktforskardagarna i Nyköping 2015

Nu börjar Släktforskardagarna 2015 i Nyköping ta sin form. Arrangörerna ser med tillförsikt fram emot att alla släktforskare bokar in sista helgen i augusti för ett besök i Nyköping.

Styrelsen funderar på att anordna en gemensam bussresa till Nyköping men innan den går vidare med det behöver man veta om ni medlemmar är intresserade av att åka med. Anmäl ditt intresse till Inger:

inger@feldhofer.se senast den 10 maj.

Husförhör

Text: Monica Andersson

Läser uti bok, Luthers katekes, Hustavlan (Symboler, spørsmål), Botpsalmerna, Swebelii katekes, förstår.

När jag såg vad mina anfäder i Västra Vingåker skulle kunna i husförhöret blev jag nyfiken och ville veta vad allt detta var i praktiken.

Läser uti bok: Inte så konstigt; man kontrollerade att personen kunde läsa.

Luthers katekes: Martin Luther skrev katekesen efter det att han varit ute i byarna i Tyskland och stött på en sådan okunnighet om den kristna läran.

Katekesen innehåller fem huvudstycken: 1) Tio Guds bud, 2) Trosbekännelsen, 3) Herrens bön, 4) Dopet och bikten, 5) Nattvarden, Husfaderns välsignelse, Bordsbönen och Hustavlan. Den utgavs på svenska troligen 1544. De äldsta bevarade upplagorna är från 1567 och 1572. Katekesen användes förr flitigt som lärobok för unga vid söndagsskola och konfirmation. Inte förrän på 1960-talet upphörde Lilla Katekesen att vara ett läromedel för konfirmander. Det fanns den Lilla Katekesen för undervisning och "vanligt folk", samt den Stora Katekesen eller Tyska Katekesen avsedd för predikanter och lärare.

(Ordet katekes betyder förkunnande, undervisning).

Hustavlan: Är ett avsnitt ur Luthers Lilla Katekes som delar upp världen i olika delar och förklarar hur dessa ska styras. Delarna består av det andliga

ståndet, det världsliga ståendet och hushållet. Hustavlan beskriver varje persons plats i samhället. Alla har en roll inom varje stånd, vilket ansvar denna roll innebär samt att samma person kan vara överhet i ett stånd, men undersäte i ett annat. "Så given då kejsaren vad kejsaren tillhör, och Gud vad Gud tillhör" (Matt 22:22).

Det andliga ståendet: Hit hörde prästerna. De skulle predika Guds ord och utöva den andliga disciplinen. Prästernas undersätar förväntades försörja dem ekonomiskt. Prästerna skulle föregå med gott exempel och vara nyktra, förståndiga, fridsamma och inte ha begär efter pengar.

Det världsliga ståendet: Detta var kungen. Han var insatt av Gud och hade ansvar för att styra och döma folket. Att sätta sig upp mot kungen var att sätta sig upp mot Gud.

Hushållets stånd: Här innefattades alla som bodde och arbetade på en gård. Överheten på gården var alltid husbonden. I den rollen ingick att ekonomiskt och moraliskt sörja för hushållets medlemmar, alltså både med mat och på det andliga planet. Alla skulle visa vördnad och kärlek för husbonden och husmodern. "När var och en sin syssla sköter, går det väl, vad än oss möter" (Luthers lilla katekes, Hustavlan).

Botpsalmerna: De sju botpsalmerna ber man mot de sju huvudsynderna, de sju dödssynderna, under fastetiden, samt före och efter bikten. (Påvlige bullor från 1568 och 1571). Du kan läsa psalmerna på Gråbrödernas andliga bibliotek på nätet.

Swebelii katekes: Olof Swebelius (1624-1700) var överhovpredikant och ärkebiskop. Han fick i uppdrag att utarbeta förklaringar till Luthers Lilla Katekes. Hans omarbetade version av den Spegelska katekesen, antogs av prästerståndet vid riksdagen 1689 och konungen påbjöd den som norm vid kyrkans undervisning. Hans förklaringar användes ända till 1810 då en omarbetning av J A Lindblom togs i bruk.

Förstår: Ja, mycket av detta rabblades som utantill-läxor, men jag antar att prästens ställde några kontrollfrågor för att förvissa sig om att den förhörde förstod innebörden av vad han just rabblat upp.

Jag undrar just hur det skulle ha gått för mig vid ett husförhör...